

Simposi

JF **JOAN FUSTER**
FIGURA
D'UN SEGLE

1922-2022

Centenari de
l'intel·lectual català més
decisiu del segle XX.

BARCELONA

FACULTAT DE FILOLOGIA
MUHBA-VIL·LA JOANA

FEBRER DE 2022

ORGANITZACIÓ:

COORDINACIÓ: **ANTONI MARTÍ MONTERDE** / SECRETARIA ACADÈMICA: **ÀLEX MATAS PONS**

/ COMITÈ ORGANITZADOR: **TERESA ROSELL NICOLÁS** / **BERNAT PADRÓ NIETO**,
ESTER PINO / **TOMÀS MEINHARDT**

/ COMITÈ CIENTÍFIC: **ENRIC SULLÀ** / **MARIA PATRICIO MULERO**
JAUME PÉREZ MONTANER / **DOMINIC KEOWN**

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

LC·eIE
GRUP DE RECERCA
LITERATURA
COMPARADA EN
L'ESPAI
INTEL·LECTUAL
EUROPEU

M:BE Màster
Barcelona-Europa
Literatura i història
comparada
dels intel·lectuals

MUI·BA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

JOAN FUSTER

FIGURA D'UN SEGLE

L'any 2012, a la Facultat de Filologia, va tenir lloc el Simposi Internacional *Joan Fuster: Figura de Temps*. Aquell any tenien lloc cinc aniversaris relacionats amb la vida i l'obra de l'escriptor i assagista valencià: els 90 anys del seu naixement, els 60 anys de la primera anotació al *Diari (1952-1960)*, els 50 anys de la publicació de *Nosaltres els valencians* i *El País Valencià*, els 40 anys de la publicació de *Literatura catalana contemporània* i els 20 anys de la seva mort. El Simposi Internacional *Joan Fuster: Figura de temps* va voler commemorar-les totes, no per voluntat d'homenatge, sinó per mostrar la pluralitat del pensament de Joan Fuster i la seva vigència. El simposi va tenir lloc a la facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, amb la participació d'Antoni Furió, Montserrat Prudon-Moral, Pau Viciano, Dominic Keown, Salvador Company, Antoni Martí Monterde, Neus Penalba, Enric Sullà, Xavier Pla, Jaume Pérez Montaner.¹

Aquelles fites marcaven una trajectòria literària i personal, però també una època històrica en les lletres catalanes i europees. Als anys quaranta s'iniciava, primer en poesia i poc més tard en Diaris i Assaig Humanista una de les obres intel·lectuals i assagístiques més influents del segle XX, es fixen els fonaments d'una de les principals propostes històrico-crítiques de la literatura catalana, i es plantegen els reptes polítics de futur per als Països Catalans, tot resseguin la seva història unitària i diversa. El títol del Simposi – *Joan Fuster: Figura de temps*– s'inspirava en el primer lliurament del *Diari*. També fa referència a una definició polièdrica i temptativa de la literatura, la història i

---

¹ Es pot consultar el programa a la web <http://stel.ub.edu/master-bcn-europa/activitats/simposi-joan-fuster>
Malauradament, una malaltia va impedir Montserrat Prudon participar en el Simposi.

el pensament en uns instants decisius per la cultura catalana. Aquestes jornades pretenen una revisió crítica del significat d'aquests moments inicials de l'obra de Fuster, i del que signifiquen avui. Amb una puntualitat imprevisible però feliç, el dia de l'aniversari de la mort de Joan Fuster apareixia el volum *Joan Fuster. Figura de temps*, a EdicionsUB. Va ser l'embrió de la col·lecció *Figura de Literatura Comparada en l'Espai Intel·lectual Europeu*.

Nascut el 1922, Joan Fuster iniciava als anys quaranta, primer en poesia i poc més tard en *Diaris i Assaig Humanista* una de les obres intel·lectuals i assagístiques més influents del segle XX, que fixa els fonaments d'una de les principals propostes històrico-crítiques de la literatura catalana, i es plantegen els reptes polítics de futur per als Països Catalans, tot resseguin la seva història unitària i diversa. El títol del Simposi –Joan Fuster: Figura d'un Segle– s'inspira en el primer lliurament del *Diari: Figures de temps* (1952). També fa referència a una definició polièdrica i temptativa de la literatura, la història i el pensament en uns instants decisius per la cultura catalana. Aquestes jornades pretenen una revisió crítica del significat d'aquests moments inicials de l'obra de Fuster, i del que significa la seva obra en l'Espai Intel·lectual Europeu.

Quina figura de l'intel·lectual traça i funda l'obra de Fuster? Què hi ha en l'obra de Fuster que ens permet pensar la nostra contemporaneïtat? Què hi ha en la nostra contemporaneïtat que ens porta a rellegir l'obra de Fuster? Aquestes són les qüestions principals que abordava aquell Simposi.

En 2022, centenari del seu naixement, i trentè aniversari de la seva mort, considerem que aquelles preguntes tenen encara potser més vigència que mai, especialment a la vista dels darrers esdeveniments.

Per aquesta raó, és el moment de tornar a debatre la situació de l'edició de l'obra completa d'un clàssic com Fuster, i amb quins problemes topa la

recepció crítica i per part dels lectors de la seva obra, al costat d'altres preguntes i iniciatives que, sens dubte, generarà la relectura de la seva obra també en el segle XXI.

PROGRAMA

2-4 DE FEBRER DE 2022

PROVISIONAL

DIMECRES, 2 DE FEBRER

- 10:00 Gustau Muñoz
(Universitat de València)
Joan Fuster: una lectura des del segle XXI
- 11:00 Marina Porras
(Universitat de Barcelona)
Fuster i els germans Ferrater / Ferraté
- 12:00 Àlex Matas Pons
(Universitat de Barcelona)
Uns Països sense política?
- 13:00 Vicent Olmos
(Editor)
Joan Fuster i Joan Sales
-
- 16:00 Valeria Gaillard
(Universitat de Barcelona)
Joan Fuster, traductor de literatura francesa
- 17:00 Isabel Robles
(Escriptora)
Nosaltres, les fusterianes.
- 18:00 Toni Rico
(Universitat de Girona)
Fuster ideòleg.
- 19:00 Núria Cadenes
(Escriptora)
Joan Fuster, contra el feixisme

DIJOUS, 3 DE FEBRER

- 10:00 Enric Pujol
(Universitat Autònoma de Barcelona)
Joan Fuster, i la Historiografia catalana
- 11:00 Toni Mollà
Sociolingüista i escriptor
Joan Fuster i la invenció de la identitat
- 12:00 Jesús Revelles
(Universitat de les Illes Balears)
Joan Fuster i Llorenç Villalonga
- 13:00 Josep Ballester
(Universitat de València)
Fuster ex-poeta
-
- 16:00 Bernat Ruíz Domènech
(Escriptor i editor)
L'aventura del llibre català
- 17:00 Jan Brugueras
(Universitat de Barcelona)
Tot els Nosaltres...
- 18:00 Xavier Aliaga
(Escriptor)
Joan Fuster i el periodisme
- 19:00 Ferran Garcia Oliver
(Universitat de València)
Fuster en l'afable companyia dels clàssics
-

DIVENDRES, 4 DE FEBRER

10:00 Bernat Padró Nieto
(Universitat de Barcelona)
Joan Fuster i la revista Verbo

11:00 Francesc Viadel
(Universitat Ramon Llull)
Manuel Lloris, un lector crític de Fuster

12:00 Xavier Pla
(Universitat de Girona)
Joan Fuster, lector i prologuista de Josep Pla

13:00 Jordi Sebastià
(Parlament Europeu, Universitat de València)
El pensament religiós en Joan Fuster

16:00 Ester Pino
(Universitat Oberta de Catalunya-Universitat de Barcelona)
Joan Fuster i Roland Barthes: afinitats sobre la lectura.

17:00 Òscar Jané
(Universitat Autònoma de Barcelona)
Joan Fuster i el nord del Nord.

18:00 Enric Bou
(Università Ca'Foscari, Venezia)
Els viatges de Joan Fuster a la seva terra. Dos llibres del 1962

19:00 Marina Garcès
(Universitat Oberta de Catalunya)
Fuster ètic.

20:00 Cloenda.
Presentació de *Joan Fuster. Figura d'Assaig*. Barcelona: Comanegra, 2022.

PROGRAMA SIMPOSI 2012

Joan Fuster: *Figura de Temps*

Programa

Dimecres, 2 de maig

16:30 hores.

Inauguració

Parlaments institucionals

17:00

Conferència inaugural

Antoni Furió (Universitat de València)

*Joan Fuster, 50 anys després
de Nosaltres, els valencians.*

18:30

Montserrat Prudon-Moral (Université Paris 8)

A propòsit del Bestiari de Joan Fuster: cànon transgredit o compromís lúdic?

19:30

Taula rodona

Editar un clàssic:

Joan Fuster.

Dijous, 3 de maig

10:30

Pau Viciano (Universitat de València)

*Joan Fuster: una obra cívica entre la història
i la política.*

11:30

Dominic Keown (Cambridge University)

Un Diccionari per a ociosos? Joan Fuster i el post-marxisme.

12:30

Salvador Company

(Universitat Catòlica de València)

Un cas aberrant de megalomania demòtica. Fuster lector de March.

17:00

Antoni Martí Monterde
(Universitat de Barcelona)
Joan Fuster: assaig i europeisme.

18:00

Neus Penalba (Université Lyon-2)
Les originalitats: *Fuster, Unamuno, Maragall.*

19:00

Enric Sullà
(Universitat Autònoma de Barcelona)
Joan Fuster, crític de la literatura catalana.

Divendres, 4 de maig

11:00

Xavier Pla (Universitat de Girona)
Joan Fuster, lector (i "introductor") de Josep Pla.

12:30

Conferència de Cloenda
Jaume Pérez Montaner
(Universitat de València)
Figures de l'intel·lectual en Joan Fuster.

13:30

Parlaments de cloenda.

Les ponències d'aquest Simposi van aparèixer publicades al llibre

**Antoni Martí Monterde, Teresa Rosell (eds.): *Joan Fuster. Figura de temps*,
Barcelona, UB, 2012.**

<http://www.publicacions.ub.edu/ficha.aspx?cod=07679>